

ЗАКОН
О РЕГУЛИСАЊУ ЈАВНОГ ДУГА САВЕЗНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ
ПО ОСНОВУ ДЕВИЗНЕ ШТЕДЊЕ ГРАЂАНА
(Пречишћени текст)¹

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређују се услови и начин регулисања обавеза по основу девизне штедње грађана из члана 2. Закона о измирењу обавеза по основу девизне штедње грађана ("Службени лист СРЈ", бр. 59/98, 44/99 и 53/2001) (у даљем тексту: Закон) која је, у складу са чланом 4. Закона, претворена у орочени депозит код овлашћених банака и постала јавни дуг Савезне Републике Југославије.

Члан 2.

Јавни дуг из члана 1. овог закона износи 4,2 милијарде евра и обухвата:

- стање девизне штедње грађана на дан 31. марта 2002. године, обрачунато као разлика стања девизне штедње код овлашћених банака из члана 2. Закона на дан 31. децембра 1997. године и исплата извршених до 31. марта 2002. године – у износу 3,2 милијарде евра;
- приписану камату, обрачунату по каматној стопи од 2% годишње, и курсне разлике обрачунате за период од 1. јануара 1998. до 31. марта 2002. године – у износу 0,4 милијарде евра;
- камату, обрачунату по каматној стопи од 2% годишње, за период од 1. априла 2002. године до рокова доспећа утврђених овим законом – у износу 0,6 милијарде евра.

Члан 3.

Обавеза Савезне Републике Југославије по основу јавног дуга утврђеног на начин из члана 2. овог закона постаје, од дана ступања на снагу тог закона, обавеза, односно дуг Републике Србије и Републике Црне Горе – сразмерно висини девизне штедње грађана чије је пребивалиште на територији тих република.

II. ДИНАМИКА ИЗВРШЕЊА ОБАВЕЗА ПРЕМА ДЕВИЗНИМ ШТЕДИШАМА

Члан 4.

Обавезе према девизним штедишама извршавају се према следећој динамици:

- у току 2002. године – у висини до 276,10 евра,
- 31. маја 2003. године – у висини до 380 евра,
- 31. маја 2004. године – у висини до 530 евра.

Преостали износ обавеза према девизним штедишама исплаћује се у 12 годишњих рата, које расту по стопи геометријске прогресије од 10% и доспевају сваког 31. маја у периоду од 2005. до 2016. године, а израчунавају се множењем тог износа следећим коефицијентима:

- за 2005. годину – коефицијентом 0,05425092,
- за 2006. годину – коефицијентом 0,05967601,

¹ Овај пречишћени текст сачињен је на основу текста Закона о регулисању јавног дуга СР Југославије по основу девизне штедње грађана ("Службени лист СРЈ", бр. 36/2002 и његових измена објављених у „Службеном гласнику РС“, бр. 80/2004 – Одлука Уставног суда РС и 101/2005 – др. закон.

- за 2007. годину – коефицијентом 0,06564361,
- за 2008. годину – коефицијентом 0,07220798,
- за 2009. годину – коефицијентом 0,07942877,
- за 2010. годину – коефицијентом 0,08737165,
- за 2011. годину – коефицијентом 0,09610881,
- за 2012. годину – коефицијентом 0,10571970,
- за 2013. годину – коефицијентом 0,11629167,
- за 2014. годину – коефицијентом 0,12792083,
- за 2015. годину – коефицијентом 0,14071292,
- за 2016. годину – коефицијентом 0,15478421.

Девизни штедиша има право на исплату годишње рате у висини од најмање 500 евра ако су годишње рате из става 2. овог члана мање од тог износа.

Право на исплату у смислу овог члана, укључујући и унапред обрачунату камату по стопи од 2% годишње, утврђује се по једном девизном штедном улогу.

III. НАЧИН РЕГУЛИСАЊА ЈАВНОГ ДУГА САВЕЗНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ – ОБВЕЗНИЦЕ

Члан 5.

Ради регулисања јавног дуга Савезне Републике Југославије који је постао дуг Републике Србије и Републике Црне Горе, Република Србија и Република Црна Гора, у складу са одредбама овог закона, емитоваће обвезнице, које гласе на евро.

Обвезнице из става 1. овог члана емитују се у нематеријалном облику, без купона, појединачно за сваку годину, и региструју код Народне банке Југославије – Завода за обрачун и плаћања – Централног регистра, депоа и клиринга хартија од вредности (у даљем тексту: Централни регистар).

Обвезнице из става 1. овог члана гласе на име и преносиве су, а исплаћују се у еврима или, на захтев власника тих обвезница – у динарима.

Основне елементе обвезница, износ емисије, као и услове дистрибуције и наплате обвезница, прописују владе Републике Србије и Републике Црне Горе.

Члан 6.

Обвезницама из члана 5. овог закона регулишу се обавезе према девизним штедишама утврђене у смислу члана 4. тог закона, осим обавеза које су извршене до дана емисије обвезница из члана 5. овог закона.

Обавезе према девизним штедишама утврђене у смислу члана 4. овог закона регулишу се на дан емисије обвезница из става 1. овог члана – конверзијом штедних улога грађана у обвезнице.

Прописима из члана 5. став 4. овог закона, владе Републике Србије и Републике Црне Горе утврдиће рок доспећа обвезница којима се регулишу обавезе које доспевају у 2002. години а нису измирене до дана емисије обвезница из тог члана.

Члан 7.

Вредност извршене конверзије штедних улога грађана у обвезнице евидентира се у штедним књижицама и региструје у Централном регистру – на рачуну хартија од вредности, а девизном штедиши се о томе уручује потврда. На основу рачуна отвореног у Централном регистру, девизни

штедиша остварује права из обвезница – исплату у роковима из овог закона, пренос власништва, трговину и друга права.

Девизна књижица из става 1. овог члана служи девизном штедиши као доказ да је његов штедни улог конвертован у обвезнице.

Члан 8.

Овлашћене банке из члана 2. Закона, банке које су услед статусних промена постале правни следбеници тих банака, као и банке које, у складу с прописима којима се уређују санација, стечај и ликвидација банака, преузимају послове у вези са исплатом девизне штедне грађана положене код овлашћених банака из тог члана над којима је покренут поступак стечаја или ликвидације – дужне су да, на дан емисије обвезница, неисплаћене девизне штедне улоге грађана прерачунају у евре и искажу у еврима, утврде обавезе према девизним штедишама у смислу члана 4. овог закона и изврше конверзију тих улога у обвезнице на начин утврђен чланом 6. тог закона.

Члан 9.

Ближе услове и начин вршења конверзије штедних улога грађана у обвезнице у смислу овог закона, начин њиховог књиговодственог евидентирања, као и начин регистрације обвезница у Централном регистру, прописује Народна банка Југославије.

Члан 10.

Промет обвезница емитованих у складу са овим законом је слободан и ослобођен пореза на промет, провизије на платни промет, пореза на капиталну добит, пореза на финансијске трансакције, као и других пореза.

Домаће правно лице и предузетник, домаће физичко лице и грађани на привременом раду у иностранству, као и страно физичко и правно лице, обвезнице из члана 5. овог закона могу куповати и продавати на финансијској берзи за девизе.

Члан 11.

Девизе остварене продајом обвезница у смислу члана 10. став 2. овог закона, домаће правно лице и предузетник и страно физичко и правно лице држе на девизном рачуну.

Девизе из става 1. овог члана, као и девизе остварене наплатом обвезница у року доспећа, страно физичко и правно лице могу слободно трансферисати у иностранство.

Члан 12.

Обвезнице из члана 5. овог закона којима су регулисане обавезе према девизним штедишама у смислу члана 6. став 2. овог закона могу се, пре рока доспећа, користити за:

- 1) куповину акција предузећа у процесу својинске трансформације, ради продаје друштвеног капитала;
- 2) куповину акција овлашћених банака;
- 3) куповину станова, стамбених објеката, пословног простора, земљишта и друге имовине у државној својини.

Ближе услове коришћења обвезница за намене из става 1. овог члана утврђују власници имовине из тог става.

Члан 13.

Власник обвезница из члана 5. овог закона може тим обвезницама, у роковима њиховог доспећа, поред плаћања из члана 12. тог закона – плаћати и порез на промет, акцизе, порез на имовину, порез на доходак грађана и порез на добит корпорација.

Члан 14.

Иницијални власник обвезница из члана 5. овог закона може те обвезнице користити и пре рока доспећа, и то за плаћање трошкова лечења, за набавку лекова, за плаћање трошкова сахране и у другим случајевима – до износа стварних трошкова, под условима и до износа које пропишу републичке владе.

Иницијалним власником из става 1. овог члана сматра се девизни штедиша чија је штедња конвертована у обвезнице у смислу члана 6. став 2. овог закона.

IV. ИЗВОРИ СРЕДСТАВА ЗА ИСПЛАТУ ОБВЕЗНИЦА

Члан 15.

Средства за исплату обвезница у смислу овог закона обезбеђују Република Србија и Република Црна Гора, у складу с роковима и у висини утврђеним тим законом.

Средства из става 1. овог члана уплаћују се на посебан рачун отворен код Народне банке Југославије.

Ближе услове куповине девизних средстава ради исплате обвезница из члана 5. овог закона утврђује Народна банка Југославије.

Члан 16.

Овлашћене банке из члана 2. Закона и банке правни следбеници тих банака, које су биле обавезне да обезбеђују средства за исплату јавног дуга Савезне Републике Југославије у смислу чл. 6. и 7. Закона – ослобађају се те обавезе и ступају у обавезу према Републици Србији, односно Републици Црној Гори.

Обавезе банака из става 1. овог члана, у висини од 15% јавног дуга утврђеног у члану 2. овог закона, умањују се за износ који су те банке уплатиле до дана доношења одлуке о емисији обвезница у смислу тог закона и за износ неискомпензованог дела потраживања тих банака од Савезне Републике Југославије и република чланица у складу с чланом 26. Закона.

Начин и услове регулисања обавеза Републике Србије, односно Републике Црне Горе према банкама из става 1. овог члана, ако су обавезе ових банака утврђене ставом 2. тог члана мање од потраживања тих банака, прописују владе Републике Србије, односно Републике Црне Горе.

Члан 17.

Ради регулисања обавеза из члана 16. овог закона, банке из тог члана дужне су да, у року од 30 дана од дана кад им Народна банка Југославије достави писмени налог, донесу одлуку о емисији акција – у износу наведеном у том налогу.

Акције из става 1. овог члана су обичне акције, с правом гласа, и њихова номинална вредност износи 10.000 динара.

Једна акција из става 1. овог члана носи један глас.

Република Србија и Република Црна Гора акције из става 1. овог члана купују од банака из тог става – конверзијом потраживања од тих банака у акционарски улог, чиме се побољшава структура биланса ових банака, смањују њихови оперативни трошкови и повећава њихов капитал.

За емисију и куповину акција из овог члана није потребно одобрење надлежног савезног органа.

Банци која одлуку о емисији акција не донесе у року утврђеном у ставу 1. овог члана, Народна банка Југославије одузеће дозволу за рад и покренуће против ње поступак ликвидације, у складу са савезним законом.

Члан 18.

Агенција за осигурање депозита, санацију, стечај и ликвидацију банака (у даљем тексту: Агенција) организује и прати куповину акција из члана 17. овог закона и у име Републике Србије и Републике Црне Горе учествује у управљању банкама из члана 16. тог закона по основу тих акција.

Члан 19.

Република Србија и Република Црна Гора дужне су да, најкасније у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона, почну да продају акције из члана 17. тог закона.

Агенција организује и прати продају акција из става 1. овог члана.

Средства добијена продајом акција у смислу става 1. овог члана уплаћују се на посебне рачуне Републике Србије и Републике Црне Горе код Народне банке Југославије и служе искључиво за измирење обавеза по овом закону.

Члан 20.

Средства за измирење обавеза банака из члана 2. Закона над којима је отворен поступак стечаја, односно ликвидације, до окончања тог поступка, а у висини утврђеној на начин из члана 16. овог закона обезбеђују Република Србија и Република Црна Гора – пропорционално обавезама тих банака по основу девизне штедње грађана чије је пребивалиште на територији тих република.

Орган надлежан за спровођење поступака из става 1. овог члана дужан је да средства из стечајне, односно ликвидационе масе пренесе на рачун буџета републике која измирује обавезу банака из тог става – до висине укупно утврђених обавеза тих банака.

V. ПОСЕБНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 21.

Држављани бивших република СФРЈ, које нису у саставу Савезне Републике Југославије, а који су девизну штедњу из члана 2. Закона положили код овлашћених банака са седиштем на територији Савезне Републике Југославије, као и држављани Савезне Републике Југославије који су ту штедњу положили код филијала банака из тог члана које су се налазиле на територији бивших република СФРЈ до момента отцепљења тих република – своја потраживања по основу девизне штедње грађана остварују на начин који се уговори са државама сукцесорима СФРЈ.

Грађани на привременом раду у иностранству и страна физичка лица, који су девизну штедњу положили код банака из члана 2. Закона, право на исплату те штедње остварују у складу са овим законом.

Средства за исплату девизне штедње из става 2. овог члана обезбеђују Република Србија и Република Црна Гора – према седишту банака код којих је та штедња положена.

Члан 22.

Право на исплату обавеза према девизним штедишама утврђено чланом 4. овог закона увећава се за износ исплата које, према члану 10. Закона, нису извршене за 2000, 2001. и 2002. годину и умањује за износ преузетих обвезница серије А за период од 2002. до 2004. године, а право на годишњу исплату утврђено у смислу члана 4. став 3. овог закона умањује се за износ преузетих обвезница серије Б, емитованих на основу Одлуке о емисији обвезница Савезне Републике Југославије за измирење обавеза по основу девизне штедње грађана ("Службени лист СРЈ", бр. 4/2001, 6/2001 и 27/2001) (у даљем тексту: Одлука).

Члан 23.

Право по основу обвезница серија А и Б, емитованих у складу са Одлуком, које су девизним штедишама уручене до дана доношења одлуке о емисији обвезница у смислу овог закона, остварује се према Одлуци.

Власници обвезница серије Б могу их заменити за нове обвезнице емитоване у смислу овог закона.

Члан 24.

Обвезнице серије А и Б, које су емитоване у складу са Одлуком и штедишама уручене до дана доношења одлуке о емисији обвезница у смислу овог закона – домаће правно лице и предузетник, домаће физичко лице, грађани на привременом раду у иностранству, као и страног физичко и правно лице, могу износити из земље и уносити у земљу под условима и на начин које пропише Народна банка Југославије.

Члан 25.

Обвезнице серије А и Б, које су емитоване у складу са Одлуком, дистрибуирају се до дана доношења одлуке о емисији обвезница у смислу овог закона.

Овлашћене банке из члана 8. овог закона дужне су да неуручене обвезнице из става 1. овог члана врате Народној банци Југославије, и то најкасније у року од пет дана од дана доношења одлуке о емисији обвезница у смислу овог закона.

VI. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 26.

Новчаном казном од 900.000 до 3.000.000 динара казниће се за привредни преступ банка из члана 8 овог закона:

1) ако на дан емисије обвезница из члана 5. овог закона не изврши конверзију штедних улога грађана у обвезнице (члан 6. став 2);

2) ако вредност извршене конверзије штедних улога грађана у обвезнице не евидентира у штедне књижице, не региструје у Централном регистру и девизном штедиши о томе не уручи потврду (члан 7. став 1);

3) ако на дан емисије обвезница, неисплаћене девизне штедне улоге грађана не прерачуна у евре и не искаже у еврима, као и ако не утврди обавезу према девизном штедиши у смислу члана 4. овог закона (члан 8);

4) ако неуручене обвезнице серије А и Б, које су емитоване у складу са Одлуком, Народној банци Југославије не врати у утврђеном року (члан 25. став 2).

За радње из става 1. овог члана казниће се за привредни преступ и одговорно лице у банци из члана 8. овог закона – новчаном казном од 20.000 до 200.000 динара.

Члан 27.

Новчаном казном од 90.000 до 450.000 динара казниће се за привредни преступ домаће правно или страног правно лице:

1) ако девизе остварене продајом обвезница у смислу члана 10. став 2. овог закона не држи на девизном рачуну (члан 11. став 1);

2) ако не поступи у складу с прописом Народне банке Југославије (члан 24).

За радње из става 1. овог члана казниће се за привредни преступ и одговорно лице у домаћем правном, односно страном правном лицу – новчаном казном од 3.000 до 15.000 динара.

Члан 28.

Новчаном казном од 5.000 до 50.000 динара казниће се за прекршај предузетник за радње из члана 27. овог закона.

За радње из става 1. овог члана може се уз новчану казну изрећи и заштитна мера забране вршења самосталне делатности, у трајању од три месеца до једне године.

Члан 29.

Новчаном казном од 5.000 до 50.000 динара казниће се за прекршај страни физичко лице ако девизе остварене продајом обвезница у смислу члана 10. став 2. овог закона не држи на девизном рачуну (члан 11. став 1).

Члан 30.

Новчаном казном од 5.000 до 50.000 динара казниће се за прекршај домаће и страни физичко лице, као и грађани на привременом раду у иностранству, ако не поступе у складу с прописом Народне банке Југославије (члан 24).

VII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 31.

Депоновану девизну штедњу коју је Народна банка Југославије исплатила у периоду од 1994. до 1999. године, а која није обухваћена Законом, у висини од 550 милиона динара, измириће Савезна Република Југославија, у 12 годишњих рата, почев од 2005. године.

Члан 32.

Банкама које, у складу с прописима којима се уређују санација, стечај и ликвидација банака, преузимају послове у вези са исплатом девизне штедње грађана положене код овлашћених банака из члана 2. Закона над којима је покренут поступак стечаја или ликвидације – Република Србија и Република Црна Гора обезбедиће посебна средства за обављање тих послова.

Члан 33.

Носиоци обавеза из члана 6. Закона дужни су да за исплате у 2002. години обезбеде средства за измирење обавеза у процентима утврђеним тим чланом, односно сразмерно учешћу у висини средстава утврђених за ту годину према члану 7. Закона.

У периоду од 2003. до 2016. године, средства за измиривање обавеза по овом закону обезбеђују се у складу са чл. 15, 19. и 20. тог закона.

Члан 34.

Обвезнице серије А и Б, које су емитоване у складу са Одлуком, могу се, пре рока њиховог доспећа, користити за намене и до износа утврђених Одлуком о превременом откупу обвезница Савезне Републике Југославије по основу девизне штедње грађана ради плаћања одређених трошкова ("Службени лист СРЈ", бр. 7/2001 и 10/2002) – до дана доношења прописа из члана 14. став 1. овог закона.

Прописом из члана 14. став 1. овог закона, републичке владе утврдиће да се обвезнице из става 1. овог члана могу користити на исти начин и под истим условима као и обвезнице из члана 5. овог закона.

Члан 35.

Услови и начин измиривања обавеза по основу девизне штедње из члана 3. Закона која је претворена у орочени депозит код овлашћених банака и представља јавни дуг Савезне Републике Југославије у складу с чланом 4. Закона, регулисаће се посебним законом.

Члан 36.

Даном ступања на снагу овог закона обустављају се судски поступци за наплату девизне штедње обухваћене овим законом, укључујући и извршне поступке.

Члан 37.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о измирењу обавеза по основу девизне штедње грађана ("Службени лист СРЈ", бр. 59/98, 44/99 и 53/2001).

Члан 38.

Овај закон ступа на снагу 4. јула 2002. године.